



## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu: V., nar. X., bytom F., proti žalovanému: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky**, so sídlom Pribinova č. 2, 812 72 Bratislava, o **preskúmanie zákonnosti rozhodnutia** správneho orgánu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 16.10.2009 č. k. 2S 105/2007-56, takto

### **r o z h o d o l :**

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 16.10.2009 č. k. 2S 105/2007-56 **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

#### **Konanie na správnom orgáne**

Rozhodnutím č. k. KM-310/PK-2006 zo dňa 23.02.2007 postupom podľa § 84 ods. 3 písm. a) zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 328/2002 Z.z.“) žalovaný zamietol odvolanie proti rozhodnutiu riaditeľky odboru

sociálneho zabezpečenia a zdravotníctva Sekcie personálnych a sociálnych činností Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č.: SPC-32.883-16/3-2006 zo 07.11.2006, ktorým bol podľa ustanovení § 105 ods. 6 a 9 zák. č. 328/2002 Z.z. žalobcovi znížený **výsluhový dôchodok** zo sumy 8.835,- Sk na sumu 7.071,- Sk mesačne a podľa § 113 ods. 2 písm. g) bod 2. zák. č. 328/2002 Z.z. mu uložil povinnosť vrátiť preplatok za obdobie od 01.09.2001 do 31.10.2006, a toto rozhodnutie prvostupňového orgánu potvrdil.

*Podľa § 105 ods. 6 zák. č. 328/2002 Z.z. v znení účinnom k 07.11.2006 dávka nemocenského zabezpečenia, úrazového zabezpečenia a výsluhového zabezpečenia sa zníži, ak sa zistí, že sa táto dávka priznala vo vyššej sume, ako patrí.*

*Podľa § 105 ods. 9 zák. č. 328/2002 Z.z. hore citovanom znení dávka nemocenského zabezpečenia, úrazového zabezpečenia a výsluhového zabezpečenia sa odníme alebo zníži, alebo jej výplata sa zastaví odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré sa už vyplatila.*

*Podľa § 113 ods. 2 písm. g) bod 2. poberateľ dávky sociálneho zabezpečenia je povinný vrátiť dávku sociálneho zabezpečenia alebo jej časť odo dňa, od ktorého nepatrila vôbec alebo nepatrila v poskytnutej sume, ak prijímal dávku sociálneho zabezpečenia alebo jej časť, hoci vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa vyplatila neoprávnene alebo vo vyššej sume, ako patrí.*

Žalovaný svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že pôvodné rozhodnutie o priznaní výsluhového príspevku (neskôr dávka označovaná ako výsluhový dôchodok) vo výške 5.312,- Sk od 01.09.2001, hoci ho riadne doručil žalobcovi, nedopatrením nebolo doručené oddeleniu žalovaného na poukazovanie dávok. Dôsledkom toho bolo žalobcovi naďalej poukazovaný výsluhový príspevok (dôchodok) vo vyššej výmere, ako mu v skutočnosti patril. Až kontrolou zo dňa 31.10.2006 žalovaný kontrolou dôchodkového spisu žalobcu zistil túto skutočnosť.

Ďalej žalovaný uviedol, že námietky žalobcu sú z hľadiska zákonnosti napadnutého rozhodnutia právne irelevantné. Skutočnosť, že žalobca neporušil žiadny zákon, nič nemení podľa žalovaného na tej skutočnosti, že mal vedomosť, že mu od 01.09.2001 patril výsluhový

príspevok v sume 5.312,-Sk a napriek tomu prijímal od tohto dňa do 31.10.2006 výsluhový príspevok (od 1.7.2002 výsluhový dôchodok) vo vyššej sume, ako mu patrila. Na základe uvedených skutočností bol žalobca o úpravách výšky svojej dávky riadne informovaný, a z okolností musel v danom čase predpokladať, že táto dávka sa mu vypláca neoprávnene alebo vo vyššej sume, ako by mu patrila.

## II.

### Konanie na prvostupňovom súde

Proti tomuto rozhodnutiu žalobca podal na Krajský súd v Bratislave včas žalobu zo dňa 08.03.2007.

Krajský súd ako súd prvého stupňa na verejnom pojednávaní preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

Pri svojom rozhodnutí s prihliadnutím na ust. § 113 ods. 2 písm. g) zák. č. 328/2002 Z.z. vychádzal z obsahu rozhodnutia, ktorým bolo uloženie povinnosti žalobcovi vrátiť neprávom vyplatenú časť výsluhového dôchodku v celkovej sume 93.694,- Sk.

Zo skutkového stavu zachyteného v pripojenom administratívnom spise krajskému súdu jednoznačne vyplynulo, že *„preplatok na dôchodku žalobcu vznikol preto, lebo žalovaný mu naďalej vyplácal výsluhový príspevok (dôchodok) v pôvodnej výške 6.638,- Sk, hoci podľa rozhodnutia č. SPC-32.883-4/6-2001 zo dňa 13.08.2001 mu boli všetky rozhodnutia vo veci výsluhového príspevku v plnom rozsahu zrušené a zároveň bolo rozhodnuté, že mu patrí od 01.09.2001 výsluhový dôchodok vo výške 5.312,- Sk. Žalobca mal o znížení výsluhového dôchodku nepochybne riadnu vedomosť, keďže rozhodnutie preukázateľne prevzal dňa 20.08.2001, podal proti nemu rozklad, ktorý bol zamietnutý rozhodnutím žalovaného č. p.: KM-163/PK-2001 zo dňa 23.10.2001, toto rozhodnutie mu bolo doručené dňa 29.10.2001. Z uvedených okolností musel žalobca predpokladať, že sa dávka sociálneho zabezpečenia vypláca vo vyššej sume ako mu patrila“*.

Pri hľadaní odpovede na takto položenú otázku krajský súd vychádzal z textu zákona č. 73/1998 Z.z. ako aj obsahu „Informácií“, ktoré tvorili súčasť rozhodnutia o výsluhovom dôchodku. Z nich okrem iného malo podľa krajského súdu vyplývať, že žalobca je povinný písomne ohlásiť príslušnému orgánu sociálneho zabezpečenia do ôsmich dní zmeny v skutočnostiach rozhodných pre trvanie nároku na dávku, jej výšku a výplatu.

Krajský súd nespochybnil tú skutočnosť, že preplatok na dôchodku za obdobie od 01.09.2001 do 31.10.2006 vznikol v dôsledku zmätočného konania žalovaného, ale podľa krajského súdu žalobca pochybil v tom, že žalovaného na tento nesprávny postup mohol upozorniť a napriek tomu poberal dávky neprávom mu vyplatené.

### III.

#### Odvolanie žalobcu/žalovaného

Vo včas podanom odvolaní zo dňa 13.12.2009 proti rozsudku prvostupňového súdu žalobca vyslovil nesúhlas s jeho dôvodmi, pričom k nemu priložil zväzok listín na č. 1. 61 až 128.

Ďalej uviedol, že dňa 21.09.1998 mu žalovaný doručil rozhodnutie o priznaní výsluhového príspevku od 01.09.1998 vo výške 6.349,- Sk. Až dňa 03.08.2001 mu bolo doručené rozhodnutie žalovaného o zrušení pôvodného rozhodnutia z 21.09.1998 s tým, že výsluhový príspevok mu nepatrí v určenej výške 6.349,- Sk, ale iba vo výške 5.312,- Sk.

Výsluhový príspevok mu naďalej posielali v stanovenej a pôvodnej sume, čo žalobca považoval za normálne, nakoľko výšku tohto výsluhového príspevku určil orgán sociálneho zabezpečenia žalovaného a neurčil, tzn. nevypočítal sám, lebo je obyčajný príslušník bez ekonomického vzdelania, ktorý nemá k dispozícii všetky potrebné doklady k výpočtu výsluhového dôchodku a za správnosť výpočtu dôchodku je podľa žalobcu niekto zodpovedný.

Žalobca odmietol tvrdenie Krajského súdu v Bratislave, že žalobca mohol vedieť, že dôchodok nebol správne vypočítaný, a naopak prístup žalovaného označil za šikanovanie a diskrimináciu. Rovnako nesúhlasil s tvrdením krajského súdu, že bol povinný okrem iného

písomne ohlásiť príslušnému orgánu sociálneho zabezpečenia do 8 dní zmeny v skutočnostiach rozhodných pre trvanie nároku na dávku jej výšky a výplatu.

Tiež žalobca poukázal na uplynutie 3-ročnej lehoty na zrušenie pôvodného rozhodnutia v zmysle občianskeho zákona a na nákladné ľudské práva v zmysle základnej listiny ľudských práv.

Ďalej si žalobca položil otázku, aký je rozdiel v tom, že žalobu podáva teraz, keď vyčerpal všetky zákonné prostriedky, ak by som spor vyhral skôr, tak nevie, čo sa mohlo zmeniť na zodpovednosti žalovaného. Samotné konanie zo strany Krajského súdu v Bratislave označil iba za ďalšie šikanovanie a diskrimináciu.

Záverom žalobca navrhol zmeniť napadnutý rozsudok krajského súdu tak, že napadnuté rozhodnutie sa zrušia s tým, že rozhodnutie ministra vnútra SR o povinnosti vrátiť preplatok na výsluhovom dôchodku je nezákonné.

Z vyjadrenia žalovaného (č. 1. 130) zo dňa 29.12.2009 vyplýva jednoznačný názor žalovaného, že krajský súd sa v napadnutom rozsudku v dostatočnom rozsahu vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu a rozhodol v súlade so zákonom.

Ďalej sa vyjadril k námietke žalobcu, že nemal možnosť vedieť, že výška dôchodku je nesprávna, pričom poukázal aj na ustanovenie § 106 ods. 1 písm. a) zák. č. 100/1988 Zb.

K námietke žalobcu, že povinnosť vrátiť preplatok mu bola stanovená po trojročnej lehote stanovenej zákonom na podanie žaloby zo strany žalovaného, uviedol, že nerozhodoval o tom, že žalobca nespĺňa, prípadne prestal spĺňať zákonné podmienky nároku na výsluhový dôchodok, ktorý mu bol priznaný, ale naopak rozhodoval o znížení priznanej sumy výsluhového dôchodku a o vrátení preplatku.

Z uvedených dôvodov žalovaný žiadal napadnuté rozhodnutie krajského súdu potvrdiť.

**IV.****Právne názory odvolacieho súdu**

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250j ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 372p ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednáwanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenie niektorých detailov k právnym záverom krajského súdu týkajúcich sa záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody).

Najvyšší súd z napadnutého rozsudku zistil, že krajský súd sa v svojom odôvodnení zaoberal otázkou tzv. zmätočného konania a jeho dopadu na povinnosť žalobcu vrátiť preplatok na výsluhovom dôchodku. Základným dôvodom pre vznik povinnosti poberateľa dávky túto dávku vrátiť je v zmysle § 113 ods. 2 písm. g) bod 2. zák. č. 328/2002 Z.z. mal

vedomost' alebo musel z okolností predpokladať, že sa vyplatila neoprávnene alebo vo vyššej sume, ako patrila.

- Žalobca sa počas celého konania bránil jednak argumentáciou, že
- hoci aj mu bolo dňa 29.10. 2001 doručené rozhodnutie žalovaného č. p.: KM-163/PK-2001 zo dňa 23.10.2001, ktoré potvrdilo rozhodnutie prvostupňového orgánu č. p.: SPC-32.883-4/6-2001 zo dňa 13.08.2001 o určení výsluhového príspevku vo výške 5.312,- Sk mesačne, tak mu boli ďalej zasielané rozhodnutia správnych orgánov, ktoré ho utvrdzovali v jeho predstave, že je oprávneným poberateľom mu vyplácanej výšky výsluhového príspevku, resp. dôchodku, a že
  - je obyčajným príslušníkom Policajného zboru bez ekonomického vzdelania, ktorý nie je schopný si vypočítať výšku svojho dôchodku.

Najvyšší súd sa nemôže stotožniť s uvedenou argumentáciou, lebo ust. § 113 ods. 2 písm. g) bod 2. zák. č. 328/2002 Z.z. vychádza z existencie možnosti predpokladu poberateľa, že sa vyplatila neoprávnene alebo vo vyššej sume, ako patrila. Žalobca už v roku 2001 túto svoju schopnosť signalizovať nesprávnosť nesprávnej výplaty platiteľovi dávky osvedčil podaním rozkladu zo septembra 2001, lebo v tomto rozklade jasne dôvodil, že porovnaním predchádzajúcej a súčasne vyplácanej čiastky dospel k záveru o chybnosti súčasnej výplaty. Preto bolo celkom rozumné očakávať, a to bez ohľadu na to, že žalobca má postačujúce vzdelanie, aby dôvodnosť výpočtu dávky mohol posúdiť, že po obdržaní negatívneho rozhodnutia, bude žalobca žiadať vysvetlenie, prečo je mu výsluhový príspevok (dôchodok) napriek doručenému rozhodnutiu o sume 5.312,- Sk naďalej vyplácaný vo vyššej sume.

Takýto záver je podporovaný aj ustanovením § 106 ods. 1 písm. a) zák. č. 100/1988 Zb., podľa ktorého oprávnený alebo iný príjemca dávky alebo služby sociálnej starostlivosti je povinný písomne ohlásiť príslušnému orgánu sociálneho zabezpečenia do ôsmich dní zmeny v skutočnostiach rozhodných pre trvanie nároku na dávku alebo službu sociálnej starostlivosti, jej výšku a výplatu alebo poskytovanie.

Ďalej námietku o uplynutí 3 ročnej lehoty podľa občianskeho zákona Najvyšší súd vyhodnotil ako irelevantnú, lebo toto konanie ako aj samotná žaloba nespochybňuje nárok súkromného práva, ale ide o dávku sociálneho zabezpečenia (poistenia), ktorá vychádza

z verejného práva, tzn. že nie je možné sa odvolávať na plynutie času podľa Občianskeho zákonníka.

Odvolací súd vzhľadom na námietky uplatnené žalobcom uvádza, že napadnuté rozhodnutie žalovaného má všetky formálne i obsahové náležitosti rozhodnutia v zmysle § 47 Správneho poriadku. Uvedené rozhodnutie správneho orgánu vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené a riadne právne posúdené.

O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého neúspešnému žalobcovi právo na úplnú náhradu trov tohto konania nevzniklo.

Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava náležitostí spojených s povinnosťou vrátiť preplatok pri vzniku alebo zániku vzťahu sociálneho zabezpečenia alebo poistenia je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

**Poučenie:** Proti tomuto rozhodnutiu **nie je** prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

V Bratislave 24. augusta 2010

**Ing. JUDr. Miroslav Gavalec, v. r.**  
**predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia:  
Lubica Kavivanovová